

Salteri
de la

Mare de Déu de Montserrat.

Invocatio

IMMAGINE DI UN'ALTRA PAGINA

Aquest canvi de la bova, cinquanta mètrica
dels praus rosaris ^{dels pebrins,} ~~per~~ estima tant,
Moreneta, que en tres nepra nit es
capdella i s'arranleix als vostres peus
com un xaiet. I abans de fer-se clar
es descapdella i, escotorit com sempre,
corre corrents cap a la bova, content de
ter de canvi i de tenir tanta anomenada.

Aquest canvi de la bova, Santa
Bona Maria, quin canvi més bo!

Us heu instal·lat, Verge Maria, al
bell nip de Catalunya, en una cruïlla
de camins perquè us veïssom de tot
arreu.

Persiguant el país amb la santa lreu
sempre son la Mare de Déu de ~~origen~~
elig béni.

Qui la hi va portar, Verge Maria, la vostra primera
imatge a Montserrat? És cert que ja pint d'una persecució
notícia de l'epístola de Sant Just i Pastor de Barcelona per
esser amagada en una cova de Montserrat? És cert que
aquella imatge havia estat portada de Jerusalem i
eren venerada amb el nom de Maria Persepolitana?
Si varen pintar de Barcelona son la la Mare de Déu que
frig i s'amaga. Val més que no us en recordeu així.
No, altres no ni hem pas de fer res.

I deixeu-me pensar que essent els sants Just i Pastor
dos reis, ja llavors tessen esclaus. Sant Just
representava multitud de justos i Sant Pastor tota
una repleta de priors i abats montserratins.

In arribar vos, Verge Maria, a Montserrat hi havia
anagotalls de cristians a la muntanya?

Hi havia, com a la Tebarta, ermitans i penitents?

Hi havia guerrers?

figuri com sigui, que us hi portessin i vos hi vol-
guessiu anar, encara que fos d'anagotats, no deseu
pas pensament de despar-vos tancar en una ermita i
ter de Mare de deu de bosc. No us dol pas de coronar
cimals i pentajurar-vos en boscúses solitaries, però
a Montserrat hi anaven per feina. Sabien perfectament
que aquesta muntanya deu li havia fet expressa per a
vos quan encara havien de néixer.

En prentre, la Verge Maria, possessió
d'aquest Montserrat construínt a intercessió
~~de~~ ^{vostres} podreu dir com deia Déu a

Moisés:

"Hens ací que jo crec una cel nous
i una terra nova." (LXV, 17).

El cel de Montserrat es desplega
en arribar vos, Verge Maria, a la
montanya santa.

Exulta en honor vostre el penyal
arid i es posa a florir com el
narcís. (Cont. Riscs XXXV)

Sizin que el profeta Isaías bestlumava els
cimals d'aquest Montserrat gran esviosa:

"Florirà en la joia i en els cantos de
triumf: la glòria del llibre li serà dada,
la magnificència del barmel i de l'aron."

Aquesta glòria fa molt més de mil anys que
luna i la ~~repetició de la vostra missa,~~ vostra missa,
Moreneta, repetir la política profecia amb
encoró. (Ysaías XXXV, 2)

la llegenda
Din ~~era~~ que en lloc de vostre s'Arcanpel
sant Miquel llensà vostra avall un temple
de Venus que ~~era a l'arc de Sant Miquel~~
hi havia dalt d'un penyal. El cert
és que s'Arcanpel destruïdible és el
Ortós d'aquest Montserrat.

En arribar)
~~Quan~~ (el terror de l'any mil la
vostrea capella era una ecumena com una
losca de non i tota la muntanya plena
de pent: Vos, verge fantàstica, prepareu
pensant que certament de mort per a
tots n'hi hauria, distribuïda al detall.
però

Perituda des monjos
benedictins.

En criticar l' Abat Oliva perquè
de Ripoll anés a Montserrat, vos, Verge
Maria, ja savien el que us feren. El
vostre interès a la petita ermita era tan
majestosa! I el comte, abat i fratre
era tan sensible que esoltava el frepig
del temps.

Juan 1. abat Oliva usgué de
Prigoll amb mitra i croça, i que
que la Mare de Déu li esperava
a Monistrol.

Santa Maria volia una cinata de
monjos al redós de l'ermita: ~~el~~ l'
Abat Oliva venia de pontifical i com
a bon benedictí portava un repic
de galletes i manobres.

La muntanya veu en l'abat
oliva un home fet de la mateixa
pasta, pasta de penyol.

I els pinacles es ~~deuen~~ dinen l'un a
l'altre: aquest abat és un home
de pedra picada.

visitaren, verge santa, els monjos de
sant Benet perquè són hospitalars:
vos ja sabeu que gujaven milions
de pelegrins.

hi varen dir, Verge Maria, tot el
vostre secret a l'abat Oliva?

hi varen dir que amb el títol de
Montserrat s'escau molt aviat patrona
real de Catalunya i més tard patrona
oficial?

Tot enternant-se'n a Reyall l'Abat
Oliva podia dir com Nasos: "Un poble
veix en un sol dia; una nació és
infantada ~~tot de cop~~" (LXVI, 8).

I així ~~de poble~~ només ell en
tot el país ho entenia a fons.

La Santa Rosa

КОНЦЕРТЪ И ДЕ РАБЕТОНИ

Us hem hagut Pamapar, Verge
Maria, de sarraïns i de francesos i
dels que no volen a Déu per Pare ni
a Vos per Mare.

I perquè sempre us hem format trobar
Dieu que sou una "Mare de Déu Probada"
i renaiuen per a nosaltres cada 8 de
setembre.

Mentre els sarraïns armaven
aquella sarraçina restaren, verge Maria,
en el magatzell de la Santa boca.

I al que mostra el secret del
vostre escondiment así us va
portar a cell a la boca que, sense
esperar el final, vos el portarien a
cell al bell.

I segue que si us varem perdre
us probarem aquells set pastoretz de
Monistrol.

En set ~~de set~~ perquè si hi ha els vostres
set Dolors també hi ha els vostres Set Goigs,
de la mateixa manera que el canvi de la
bova transita per una Passió i ~~el~~
acaba amb una Resurrecció.

Us set pastors veien una flama
en l'estarzer i unes llumetes
devallar del bel.

I això era cada dissabte, entre dos
festes, l'hora de la falce. La Mare de
Diu tornava i havia fundat la Scolania.

I que aquesta llepenca és veritat m'estic
ben repen. La hora de Bellem fou assenyada
a uns pastors. I a Lurdes i a Fátima,
quan la Mare de Déu vol transmetre algun
missatge, ^{només} ~~no~~ ^{el dia} ~~no~~ ^{no} ~~pas~~ ^{pas} pastors i
pastoretes. ~~Paraisit~~

Per això Jesús ha dit: "Desaventurat el
nets de cor perquè ells reusen a Déu."

son, Moreneta, la pubella de les
Montserrat.

son Tan condescendent, Verge Maria,
que a tot arreu porten un nom del
pass i ten la cara de les noies del
pass.

Fer, senyora, una gran majestat
i cara de papantesia. I amb un
no es reconeixen si aquests ulls
que ens miren de fit a fit no
descriu tantes coses.

Uls coneixem, Moreneta, de front i de
perfil: hi ha molta esplendor en
aquest rostre. Feu una gran autoritat
i tenim aire de pobillassa i gran senyera.

Es veu ben bé que sou ~~una~~^{la} Montserrat.
més que una Montserrat: sou la
Montserrat.

Us catalans, Verge Maria, us diuen
"Mare de déu", tres a tal punt que de la vostra
dipositat en feu un nom. Us castellans us diuen
"Nuestra Señora". I estí ben dit: si hi ha un
"Nuestra Señora" és natural que hi hagi "Nuestra
Señora".

Però no hi ha cap poble de la terra que us
tracti tan bé com els catalans. Per això, almenys,
us anirem dient: la "Mare de déu de Mont-
serrat", que és el nostre nom solemne. I de tant
lirvos "Mare" us en sentiren molt més. De
"Moreneta" només us hi tractarem en família, perquè
només es pot dir en català.

~~per~~ motiu
el vostre

son, Madona, més que bruneta bruna,
més aviat morenassa que moreneta.

son tan graciosa i ~~tan~~ ben rasada que
la vostra cara té l'ovalat del
dinyol d'Alba, que ja és molt bé!

Quan Alfons el Lari, rei de
Castella, us va dedicar ses cançons
ja veu la imatge dels grans miracles.
ben la mateixa Para, però llavors,
al segle XIII, de la vostra morena,
Moreneta, encara no se'n parlava.

Diren de Vos que sou morena del fum
de cigar i llànties: però home de Vepa,
que hi entensa, din que no és pas estrany
que, tenint el mateix deu als braços,
amb tant de sol us hagen permat
moreneta.

Vingui P on vingui aquesta morena
vostre sempre em pensari, oh Morena,
que en tant de segles ~~deixades~~ us
han vist a jetsos.

Com en el Càntic dels Càntics
vos, Moreneta, vien: "foc negra, però
bellíssima, oh noies catalanes!" I no
us causeu d'insinnuar en els cors que
aquesta bellesa és la dels dors de l'
heret fant.

Son, Moreneta, una Majestat del temps
de les imatges del fant brest jutge i
Majestat. Puix hi ha un brest jutge siplera
la Mare Jutpessa i demanen clemència
mentre hi som a temps.

Parben, Moreneta, la bola del món
on la mà petreta per los s'ha operat la
redempció i son la Presna del món.

La bola té l'escalfor de la vostra mà
i al voltant de la bola tot és bel. I
mirant aquest bel és impossible, vege
fantasma ~~transitor~~ de cap per avall.

El vostre Fill Jesús, Moreneta, porta
una pinça a la mà, símbol de la unió entre
la naturalesa divina i la naturalesa humana.

Esent nosaltres els peccadors d'aquella pinça
pregnem, Verge Maria, que per la ^{gràcia} ~~gràcia~~ de vostre carac-
terística del ~~deu~~ vostre Fill, engendrat com a déu de
la substància del Pare en l'eternitat i engendrat per
vos com a Home, siguem dignes d'esser engendrats
fills de déu.

ha un benedict del vostre Fill Jesús
és tan agra de la bola del món que portem
vos, Moreneta, que no sabem si ens beneficia a
nosaltres o a la bola del món.

I tan petit com és el vostre Fillet ja
distingeix que aquesta bola no és pas
una pilota.

de retardaria ho sou, Moreneta. Però des de fa
segles no afluquen un ull ni de nit ni dia pensant
que en qualsevol moment podem, de prop o de lluny,
criar necessitat.

Us hi heu assegut com volent donar enterament per la
~~cosa~~ recepció encara dura i perquè no ens posessim
nervosos ~~veient-vos~~ dreta.

En altres segles erem més penosos que ara i en reco-
necença a que ens concedin autència de dia i de nit
us femem la guarda nocturna. I els reis i el poble, ja
avan a Montserrat en desen "avan a vetllar Santa
Marta".

Ara, a la nit us respem pairebé sola. Vos sempre
tan desperta: ~~els~~ nosaltres, ~~sempre~~ sempre tan espor-
tius ~~o~~ a fer nosa.

hoje de Vega ha dit de nos, Serge
Mara, que entre totes les vestres maneres
D'hoanya la * que tenia a Montserrat
és, il·lustríssima per meravella: i havent
dit això el poeta us dedicava ~~tres~~ sonets.
pertinentment tres sonets.

Davant vostre, Moreneta, s'han apensat mil-
lituds. Ens miren a tots i a cadascun tant si som
a la banda de s' Epistola com a la de s' Waupeli.

I son tan frisonomista que tenin igualment present
el Rei la Dama o Carles, i que milers i milers d'
homes i dones que ni ells s'ansen ben bé que eren
i com se deien, que no coneixen la seva mà
dreta i la seva mà esquerra, però s'ansen perfectament
que valsa la seva ànima i que eren fills
vostres.

fi ens fos donat contemplar vivents
els ulls que davant més de set setps us
han mirat filialment, quin fogalleig,
Presna fantàstica!

A tots ens heu conegut intimament pels
ulls. Iestic segur que si la manió d'ulls
que us han mirat guspiressin, talment com
cunques de llum entre la molca de la vostra man-
Tanya, com jo voldria per a mi després de mort, vos
Moreneta, en collir-ne una embosta els classifi-
carien de un a un i a parells dient als nostres
noms. Tan bé ens heu mirat, tan bé ens coneixen
que no us equivocaríeu.

.171 ha no sé què de femení en els
cambris de la verge Maria: però el
vostre, oh Moreneta, és presidit per l'
esperit sant. I sembla que no hi
pugui cabre tanta plòria.

Hi ha l'esperit sant, Verge Maria, en el cel del vostre cambriol,

~~perquè~~ perquè ha estat dit que l'esperit de déu ha adornat els cels. (Job XXVI, 13) i ~~que~~ sobrevola damunt la creació (Gen. I, 2); perquè ~~ha desviat la naturalesa humana del~~ ~~fill de déu que pertany a la falda fent~~ ~~us ha fet~~ ~~mare~~ de déu i ens il·lumina a nosaltres.

Tenim, Moeneta, un temple a Roma i
estèries i altars a tot el món.

I com ^{que} sempre us en penseu alguna solneren
que els collets de l'urdes, que us havien dedicat
una capella a la parròquia i us tenien per
patrona de la confraria, fossin ~~els~~ ells els
que adessin la basilica a la punta de les
Aparicions, al peu del Gave, ~~en~~ aquell riu
que corre entre marges de flors.

Da-mi, te rog, un semn de dragoste, floareta, pentru
noastra imagine pe romania, concedia-va
una te rog, romana si romania.

Resma del
Cemitans, ~

La preparava i el treball en la solitud
distingueren els ermitans durant molt
més d'un mil·lenni.

Fou un ermità, Verge Maria, el que
organitzà el culte en honor vostre en una
capelleta que va anar creixent creixent
com una caraballera.

els ermitans pleraven acerbament
els seus pecats i els dels altres:
però de l'esperit i dels ulls, només
de pensar en ells, fupien les calities.

Solitud de Montserrat, elipir ~~desolada~~
d'allargavides! No és pas la solitud del desert,
esquiva i cega, la que feia companyia als
eremites. Aquesta solitud montserratina té horitzons,
una muntanya d'arquitectura i unes cançons que
poden tocar ara mateix.

Ben mirat, Verge Maria, les solituds de la vostra
muntanya només són fetes de ~~silenci~~ silencis. I
encara aquest silenci es deixa escoltar i ell mateix
s'escolta, silenci de cançó, preludi de visió
beatífica.

Pres de solituds ni de silencis congelats i fantos-
mals a Montserrat. Aquells ecos que es passejen

pel fondaal, llents i turgents com unes
bombolles color de perla, poderen, Reina
lanta, esclatar a qualsevol moment.

Heu permès, Moreneta, que circuli la llegenda de Fra Gari per a demostrar que ~~ni~~ ni el vostre fill ni vos teniu el cor de pedra i que la penitència pot estovar àdhuc la violació i el crim i conduir a la salut. La llegenda de Fra Gari fa més honor a la gràcia de Déu que al penitent que impinem circulant a quatre grapes per aquest Montserrat.

Vos, Moreneta, soben heu de cert que entre els vostres ermitans no hi ha hagut mai cap Fra Gari, però que han pujat penitents amb pecats encara més grossos. Heu consentit la llegenda de Fra Gari com un anunci de l'el·lixir de la misericòrdia de Déu.

L'espectacle de la llegenda de
Fra Gasi portificava els ermitans:
i si veïen nivols de temptacions, els
vostres àngels, Verge Puríssima, donaven
una batuda per la muntanya.

En record dels anacoretes d'Egipte
hi havia en aquest Montserrat dues regions
d'ermites: Tebes i la Tebaida.

Però la la Santa Rèpla benedictina, que tot
ho funda en la moderació, aconseguí que l'
ermita no fos un isard, mig mort de
decandiment i sense noció del calendari, com
un dia sant Benet, i que tanmateix no es perdés
en el món cristià el luxe i una solitud
comfortable.

L'ermitatge era un petit monestir net,
embregat i de bon gust: tres o quatre
ermitges i un oratori, les cines de treball,
el cellotge de fruit, la llibreria, ~~el~~ braser i
perro, un hortet i bona vista.

L'ermitge havia que tenia a prop un lauari,
la Moreneta i un Abat. I, és clar, hi
havia una ^{Pare} ~~ermitge~~ a prop de l'ermitge.

les celdes dels vostres ermitans, Madona
santa Maria, fien obra de penitència i
preparació, una mena de sentar com de
roda i sajudada.

Als ermitans de Montserrat saviem de memòria que Sant Benet havia tingut un corb a l'ispa que anava cada dia a cercar el pa al monestir. No feia pas com altres corbs il·lustres, el de Ilias o el de Sant Pau ermità, que portaven el pa als anacoretes. El corb de Sant Benet sabia que trancar el monestir era com anar a cal forn.

Aquesta hospitalitat familiar és un dels secrets del benedictinisme i el secret dels ermitans de Montserrat.

Cada ermitatge era un recer de pau. Des
de Montserrat Humboldt escrivia a Goethe:
«Aquests ermitans són dolços i silenciosos, semblen
i són realment devots. Tots viuen feligors en
aquesta solitud.» I Labarte deia: «La pau
illumina llurs rostres.»

Aquesta pau és benedictina, ~~en els jardins de la~~
~~pau~~ és el llossamir dels jardins de la pau.

Des de les ermites de Santa Magdalena i
Saint Goume se sentia ~~paradís~~ la salmòlia nocturna
del cor del Monestir. I li ermita veava
amb els monjos: "No acceptessin una cosa
llevar-ros demà abans de sortir el sol, perquè déu
ha promès la corona als que vetllen."

Beneida solitud, una solitud de luxe! Qui
més podien demanar aquests monestres?

Totes les campanes de l'ermitatge responen
a la campana de l'ermita de guardia a tres
quarts de dues de la nit.

Us ermitans, havien llevat en vistat l'aquell
salmo que diu: «Aliso a nitja nit i celeb, penyor,
la vostra justa providencia.» (Salmo CXVIII, 62)

I a l'hivern, amb aquell fred, la terranyina de
les ondes sonores es compelava fins a la vertida
de sol.

Una bada ermitatge era, des de reple, una
parroquia dels ocells: concipien l' hora
de l'apat i perquè saviem que els ermitans
benedictins eren poetes i hospitalars
els preusen el pinyó de la boca i el
ga de les mans.

Els pobres ermitans no podien viure en plena natura, apenollats en un cap de roc com un gepardén de rostolls. Si algava tot represent una gran voladissa i al cap d'un moment tenien a tot voltant una catifa d'ocells.

Hi ermita de Santa Barbara era
tan plena de rossinyols i ocells de
tota mena que en deien l'Ocelleria
de Montserrat.

Però hi havia +; Verge Santíssima! - molts
~~molts merlets~~ merlets. i merles.

Un ocell petit i negre, el merlot, feia molta por
als ermitans, Tots ho saben: l'Esperit de Fornicació, que
és realment un esperit diabòlic, ^{que tota, pel món,} ~~presume~~ una forma de
merlot i es llança sobre Sant Benet deixant un alè de
temptació tan violent que l'obligà a revoltar-se nu i
sense pietat en un paratge d'esbarzers i ortigues.

Contre l'espant d'aquesta temptació no hi val pas l'~~antiespasmòdic~~
del marduinix. fort del senyal de la breu i
de la invocació sospent a la Verge Maria.
Però veient l'ermità ha de confessar-se d'haver comès un
merloticidi. Potser havia sacrificat un ocell innocent.

Meditar sobre el temps i l'eternitat, veure
en temps oportú, era una feina delicada dels
crònists ajudada pel rellotge de paret i el
rellotge d'arena.

I a la Nina ^{quaresmera de} set cames cada divendres se n'hi
fallava una, no pas per maldir el bacallà sino per
comptar el temps i amb la il·lusió de paralytizar
els set pecats capitals que finessen amb la
Perdra, que és la mandra de resmestar.

Fer tremolar i volar els abismes a cops
de roc, atuir-los, insensibilitzar-los, sostreure-los
a la meditació i al vèrtic del mal pensament
~~era~~ seria l'esport cotidià dels ermitans.

Saber que no tots els abismes foren
llançats mar endins i que ni hi ha un
al peu de cada altura era la ciència dels
~~ermitans~~ de cada ermita de
Montserrat.

Aquella poesia dels hortets dels
ermitans la us posaven vos, Verge
Maria: la carobanera, la malva
i el girasol, tot plepat persona
pompa!

Com el monestir, les ermites han
produït en sèrie el Sant Desconegut,
santets i santalles.

Una cosa és la santedat o que permeti
d'en l'esclat de la santedat: el romani,
l'espíol i la farigola fan molta ~~plaire~~ plaire,
però no coneixen la plorificació del ferro
i del ram.

Perque des del mar i de terra endins
els vostres devots veïsson alguna cosa
més que una cresta de penyals blaus
tensien, Verge Maria, una ermita dalt de tot
de Montserrat que en deien la Mare de déu
més alta: és com si vos, Moreneta,
us horessin posat de puntetes.

Heu volgut, ploranta, ensenyar a les gentades el
confort de les solituds.

I quan les ermites ja eren destruïdes Goethe encara
deia: « Indubte no trobarà l'home la felicitat i la
pau, sinó en el seu propi Montserrat. »

Donem-nos la mà a tots, Reina Santa, perquè com
una pipareta de pessebre cadascun transiti pel seu
ermitatge interior, un Montserrat molt alt
blindat de solituds.

Reina del
de las mujeres

Les estàtues de sant Benet i de Santa
Escolàstica apareixen sempre a les portes dels
monestirs benedictins perquè en tots els temps cada
cenobi de monjos o monges s'ha considerat una
Familia i l'Orde Benedictina com una gran
Familia.

I ben mirat és natural que els Dos Fundadors
siguessin sempre plejats perquè ven bessons i ell
volgué ésser enterrat al costat de l'lla.

Hi són com a guardians les estàtues de Sant
Pere i de Santa Eudòcia a les portes dels
monestirs beneficis, perquè ningú no oblidí la promesa de
l'Ansel al Fundador:

«La terra onde durarà fins a la fi del món i en els
últims temps governarà santíssimament l'Església
Romana i confortarà a molts en la Fe; al que la
perseguesi, si no es penedeix, li serà cursada la vida
i inorria de mala mort; els que l'estimien faran
bona fi. »

La pena contra els perseguïdors s'aplica encara avui
~~compta~~ inexorablement.

Sant Benet i la seva germana santa Escolàstica,
 presidint la Comunitat al voltant de l'altar, es miren
 de cap a cap de presbiteri, com dient l'un a l'altre:

— El nom de la mare que vos va portar és
 Abundància.

— En un sol mot, ¡quina profecia!

I com per casualitat el cor comença
 un "Te Deum."

Tant vos, Moreneta, com Sant Benet,
~~poten~~ en contemplar la comunitat
ordenada al presbiteri poden dir com
aquella oració benedictina:

« Prop nostre ~~pot~~ una corona de
fills; talment una planta de cedre
en el líban. »

I tota la gent de bona voluntat s'alegra
de veure-ho.

bon hi ha un ritme literari i musical en
el verset de cada salm, així també en els moviments
des monjos i escolans assistents a les cerimònies litera-
rígues hi ha una melodia de passos comptats.

Al presbiteri vivint i imaginant i simplifica una
decoració geomètrica vivent, i com si els haguessin
donat una els escolans peonen al mateix compàs
de les figures del rellotge de la torre de Berna en
Focar migdia.

Tota aquesta geometria ^{es deu} a l'espirit ~~de cortesia~~,
benedictí de cortesia, a una natural regniància
al desertre i perquè es té sempre present que des
del seu cambri la Moreneta ho veu tot, com si
dignessim des de primer or. I D'allà dalt estant
qualsevol pas en fals desentonava molt i molt.

Arribar tard al refector obliqua el
monjo a besar la terra a genollons davant
el tron del ~~plabat~~ Pare Abot.

Aquestes genuflexions punitives m'han
~~permès descobrir que un home apenolat~~
~~si amb el rostre en terra~~
sembla una cadira trabucada i pie, per
conseqüent, cada monjo pot arribar a seure
en un tron abacial.

Hauros he entès millor si hoaspeli gran
din: qui ,, humiltra sera exaltat.

A l'hora del refectori les monjes estan reunides en nom de Jesús.

Per consegüent, se'ns la promesa evangèlica, usis els presideix. I això es ven desseguida.

En els dies de "gràcia", quan plan al Pare Atot de rompre el silenci, l'alegria és tan refinada i encara que, per grossa que sigui la festa i per dur que hagin estat l'Advent i la Quaresma, el refectori no sembla mai altre que l'antiga aplegada en un "fira de lo quacitat."

El Divendres fant els monjos l'inen
apenollats i el Pare Abat els desesp
vestit amb el davantal de cuina.

Al refector el silenci i aquell dia és
de dinar de funerals. Se sent que passa
una tribulació.

Si no us en havien adonat a la pasibla
us en adonren al refector: en les grans
festes els monjos celebren que s'en hagi dignat
fer veulixer el dia del primer Nadal o de
la primera Pasqua, el Natalici o l'Assumpció
de la Mare de déu, la festa de la Moreneta o
el traspass de Sant. Benet i que la glòria
d'aquell dia tan llunyà es renovi amb
totes les seves gràcies.

Cada mistert és viscut amb vigorosa actualitat. És per això que
el dia de la glòria el Pare Abat juga al banchil amb tota
pugna a fer-hi la Moreneta personalment i dir-li: "No
Mare de déu" //

Moren, Moreneta: el Senyor ha ressuscitat.

Alleluja! "

D'una festa vella de vint segles seria incorrecte
dir: «sembla que era abir.» Des d'aquest Montserrat
~~deu semblar que tot~~ s'ha estingint ara mateix, ~~deu~~
~~i ací mateix. I encara~~ de Betlem la casa de Betlem,
o el passeig dels àngels pliant en voltes ed llensol
del Sant Sepulcre.

Es per això que al monestir la Pasqua esclata amb un
desassall de flors. Hi ha processions de testos amb clave-
llines, anfibrega, mandràgo i violers als corredors i
davant dels balcons i finestres. Els monjos i els escolans
dinen plegats, el refector es ple de flors i un grup d'
escolans dona un bon concert de música deliciosa,
tan bona que ja quasi només s'entenen els monestirs

Quan els monjos canten el
Miserere, si no em sentís tan
apenallat, sortiria a veure si
la muntanya també s'apenella.

Siven els monjos en el ves matinal:

«A les vostres mans, Senyor, tenim les
entranyes de la Terra i són vostres les altures de
les muntanyes.»

En aquest moment, i només en aquest Observatori
~~de Montserrat~~ espiritual de Montserrat, sentire
~~que el món és un planeta,~~ que som dins d'
una benzidera tel·lúrica i com si la Terra us fugís
dels peus.
I, a para, Montserrat amunt, separen que els
pinacles de la muntanya s'afuen.

Sintre la clausura montserratina flourem
d'instint la presentació i la distància del
Cambriol de la verge i per això el casubi és
menys laberíntic del que sembla.

Tot hom, en acostar-se al bambal, modera
criminosament el pas, i el peit pren una
continència palatina. Fenyal que la Mare de Déu
és allí vivent i que aquelles són les seves
habitacions particulars: g'hi entra reveren-
cialment i, un moment abans, els laics ens
arrepren el nus de la corbata i ens allisen
el cabell amb les mans.

bles per arbres i cingleres, el jardí monacal
es conforta amb la companyia de la solitud i no
coneix la clandestinitat de altres jardins tancats. Jardí
filosòfic i esbatanat, sense espurnes de mals pensa-
ments: Adam i Eva no haurien pogut així ni pensar
amagar-se de la presència de Déu.

Vells cingres, els xipres de Sant Iscle no sé si
han crescut amb l'afició d'acostar-se al cel, o
amb la idea de veure, per sobre els muralls, el
hont dels precipicis.

Quan el jardí i està sol es passa les hores estilitzant-se
davant de Déu o cantant amb el cor tebeums i violais.
I tant litúrgic com és, no fa pensament d'aprendre el
Miserere.

Jardí alt i penjat, dels Pla de la balma, cada monjo
el porta dibuixant al cer com una cosa noble d'aquest món
i tot pensant-hi, li un li ajuda a veure gran plaer, li
altre gran plaer.

Al jardí monacal reposen els monjos
místics del bosc.

«Dne m'és de bo i delitós que els permans estiguis
~~permans~~ plepats!» (Ps. CXXII, 1.º)

Una catifa d'herbes els amortal·la.

«I llurs visos permiscorran com l'
herba.» (Psalms LXVI, 14).

Terim, Verpe Maria, una comunitat
de monjes ben arreglats i
romànics.

Fen que de cap de les maneres
es desarreglerin mai més.

~~Pro rectora mercenaria~~
Redemptora de captivis,

Sant Joan de Mata vingué de França a
demandar-los que beneïssin l'Orde de la seva
paucais, els Trinitars, redemptors de captius,
negres o cristians.

El color de la Santíssima Trinitat, la
vella blava i vermella sobre l'escapulari
blanc, foren llegits per la Maremota dient:
en nom del Pare i del Fill i de l'Esperit
Sant.

Hi havia tanta feina a rescatar
presoners que uns anys més tard
suggeriren, Moreneta, la fundació
de la Mercè.

El francès Sant Pere Nolasc va
 pujar a peu i va entrar a la
 nostra església a penollons perquè l'
 havien visitat i guarit.

El tenen venir a Montserrat pensilla-
 ment ~~perquè~~ per dir-li que calia pensar
 en la fundació de la Mercè.

Hi una mateixa nit, a Barcelona, es
aparegueren, Verge Maria, a Sant Pere Nolasc,
a Sant Ramon de Penyafort i al Rei En
Jaume ordenant la fundació de l'Orde de la
Merced.

Redemptora de captius de tota mena volien
esser invocada com a Verge de la Merced,
però Sant Pere Nolasc ja sabia que aquella
merced era muntserratina.

A l'orient de la Mercé vulgarem,
Verge Maria, que sobre les quatre barres
de la casa real hi ha après la creu
vermella de la Catedral de Barcelona.

Trinitaria i mercenària, heu
arborat, proveneta, la creu santa ben i
heu estat la ben Roja de l'Estat
Mitjana.

9o Diria que la imatge de la Mercè de
Barcelona son Vos mateixa, Moreneta.

Però és clar: sempre tan moderna, a la
Mercè us heu rejuvenit. I si a Montserrat
son una Madona romànica, a la Mercè,
Alissenyora, ~~romànica~~ us heu fet dos-cents
anys de sobre i son gòtica.

I gran us miro a la Mercè, Moreneta,
descobrixe en el vostre rostre - i pensen -
aquell mateix perfil de pinyol S. Oliva
montserratíssim.

Prix ion, Moreneta, redemptora de captius
witen-nos de caure en l'esclavatge del Diable
i en el captiveri intel·lectual i personal
dels reis moros del nostre temps.

Concediu, Moreneta, si us plau, una mica d'
amor als més deshumanitzats dels homes, els que no
volen a déu per Pare ni a vos per Mare, alliberen-los
de l'roc de la superstició que els expulsa el
cor i l'enteniment i els deixa a les gabeltes.

Les monjes benedictins reben els
escolars en nom de déu recordant
que Jesús ha dit: "qui rebs un
infant en nom meu em rep a mi."

Que en són de felissos els escolars! «Llurs
àngels en els cels - Virra Jesús - venen
sempre el rostre del Pare que és als
cels.»

I en aquest Montserrat els escolars
venen a tot hora el rostre de la
Moreneta. Ella és manté i el gelix.

Aquests vestres esclaus, Mouneta,
«els acotxen sobre el pit i els
amanyaguen sobre els penells.» (Masos
LXVI, 72).

Aquesta mulla maternal que us canten
els esclaus, aquest sacrifici de quant
D'alba, té, oh Moreneta, perfum d'aromata
i enjogassament d'ocells.

Mareta de l'Escolania, quan els
escolans es lleven o se'n van al llot
tan com els monjos: pujen al cambrai
i desfilen a per vos l'amistat.

Unan contra un escolà nou el desteixen
amb cota i regnet al bambrol de la
Moreneta. I dona llavors l'òcul de pau
als seus companys:

Els amb ells, els escolans són molt
amics i saben que els seus àngels també
són molt amics i canten plepots.

Us estimem tant l'Isolània, Moreneta,
que, quan veiem en els gravats i
estampes, sempre que us ten retratar
apareixen ~~moltes~~ amb la fillada d'
escolans.

Que us agrada per vos retratar amb
aquesta marioneta!

I moltes de mares els contemplen
com si fossin fills seus!

Molien Vertapner din que l'Escolauca,
i oh Moreneta! és vostre coloman.

I els hen ensenyat tan bé de volar a
aquests coloms que molts han arribat
a abats.

Durant més de dos secles els antics
escolans de Montserrat havien acompanyat
les capelles de música de totes les ~~parts~~
esplèndides.

Totes les grans orques de Espanya eren
un eco de Montserrat.

Voltada d'escolans, Moreneta,
us adrecen als praus repetint la
llegió de Genís: "si no canviem i no
us tornem com els infants no entrarem
pas al regne dels cels."

Si el cor els canta tota la vida
com ha cantat la seva boca a
Montserrat, cada escola, encara que
mori de vellesa, arribarà al bel
jet un infant.

Verge P América.

Per un voler de Déu els benedictins
foren la clau de l'expansió del cristianisme
a tot Europa, de ~~l'Atlàntida~~ Rússia, des de
lucies a Sicília.

També per un voler de Déu, en ~~l'assabornament~~
~~Amèrica~~ esser descoberta Amèrica, Ferran el
Catòlic disposa que la sement del cristia-
nisme al món non sigui benedictina i
monfratrina.

Un monjo eremita, el P. Boil, es
consagrat bisbe i nomenat nunci del Papa
i surt amb dotze monestres a compa-
nyant a bolson en el seu viatge a
América.

Quan Sant Benet estableix una fundació
hi envia dotze monjos amb el seu Pare,
en memòria dels dotze apòstols i de les
dotze tribus.

A l'illa batejada amb el nom d'
Espangola el P. Boil funda el primer temple
 cristià d'Amèrica i el dedica a Madona de
Montserrat.

El cristianisme americà és doncs fundat sobre
roca de Montserrat i a Vos, Moreneta, patrona
de Catalunya, us podem ben dir la Mare de
deu d'Amèrica.

Només a filla Espanyola el
bisbe Boil destruí cent vintanta
mil ídols.

Portava molts rocs a la faixa
el Pare Boil. I cada roc era un
ídol de Montserrat, un cop de fona
al front i un ninot.

Reina de Perù.

Cada vegada que el rey de França us
~~veia~~ besava la mà, pensaven, ~~placenta~~
Verge Maria, que no havien vist mai
un home tan alt i ros, tan pòtic i
tan viril, tan senyer i autòcrata
gover com ell.

Acompanyat dels monjos i eremites el rei
Pere el Gran us va vetllar tota la nit, Moreneta,
abans de sortir cap a la llavors per tal d'aturar el
rei de França, Felip II el Just, que volia el reialme d'
Aragó per al seu fill.

Batut per terra l'exèrcit més fort d'Europa,
batuda per mar l'esquadra francesa en la batalla
més important que havia vist la Història, el rei Felip
morí de pesta en un mas de Vitanova de la
Muga, prop de Perelada, camí de la zona
derrota del coll de Puissars

El sant que va ~~seure~~ ~~l'invasor~~ trobar l'

invasar el Purgatori, sin que el rei
Felip més fugint tot desplaçant el
lliri de l'escut de França.

A bonas Panar a la reconquesta de
Mallorca el rei Pere el herimonios, en
desar-ros la m^o ~~o~~ es gran, ploranta,
i se n'empasta un anell vostre. En retornar
vostros ~~assumir~~ puja a pen i us o'prio
el ex-ort d'una palera d'argent.

El herimonios us encomana també la recon-
questa del Rossello i la Verdanya i li donaren
una altra victòria
ben vos la que per bé de tots arrodouien

altra vegada el realme mutilat per un
testament i no permetis en que Mallorca
restés desenganada al mig del mar. I
tampoc no desenganarà a Jaume de Mallorca
que, un cop vençut, puja corrent a
Montevicent a cercar consol.

La una mateixa nit es veïlaren, Verge
Bruna, tres infants d'Arpó amb llurs
requers juvenils: Gama, filla de Pere el berri-
monió, bontessa d'Injiries; Lisona, futura
Reina de Castella, i la bontessa de Luna,
futura Reina ~~de Castella~~ d'Arpó. Quin joc
de dames, Reina Santa!

Permeten, Moreneta casamentera, que es
enllacenem una mica amb la sort d'aquestes
vintases, amb aquesta revista de tipus gòtics,
~~amb~~ el vincament de les setes, i aquesta obra
naturalística de ~~els~~ nards i messamins.

Hauria estat un contrasentit que
el Rei Joan I, l'«Amador de la
gentilesa», no fos el més ~~montserratí~~ dels
reis catalans.

Perque era tan gentil us era, Moreneta,
tan devot. O perquè us era tan devot
el feren, Moreneta, tan gentil, així a
semblança vostra.

En viatge cap a Castella el rei Ferran
J. Antequera té una inspiració i trencant de
camí va a Montserrat a veure Santa Maria.
Però era vos, plereta, la que ~~veïeu~~ real-
ment veïeu. Un cop comprat i comprat,
el rei Ferran empen de nou el viatge i
en arribar a Igualada havia fruit el seu
julgament per aquest món.

El rei Alfons V signà un document
nomenant la Mare de Déu de Montserrat
patrona i Advocada seva.

I vos, Moreneta, sempre tan pentol
correspondueren permetent que al rei
Alfons V la Història el conegui pel
Magnànim.

L'empereur Charles V va pujar tan sovint
a Montserrat i us tenia tanta devoció, que
es pot ben dir, Moreneta, que en aquells
moments, quan el protestantisme escindia la
unitat cristiana de mitja Europa, eren la
patrona i el vas espiritual de la
catolicitat.

En l'art d'ofèrir recordatoris de Montserrat hi ha molta delicadesa de part vostra, Vege Maria. Dels recordatoris espirituals que en vobem res, però encara en repartim d'altres.

Perquè les v. es recorde de Vos, Moreneta, seieu gujar a Montserrat mateix una Ambaixada d'Alemanya que li oferi la corona imperial. Un altre dia se n'emportava de Montserrat la notícia de la descoberta de Mèxic per Hernán Cortés.

Un dia, repulaven en recordatori de visita, repulaven a l'Imperator tota Alemanya; un altre dia tot Mèxic. Ell sempre quedava com un gran senyer; Vos, Moreneta, com ~~una~~ una gran senyera.

bona a recerd de Montserrat, las bes, V se
ni importava un cros spellat amb la imatge
de la Moreneta; i l'esent del santuari.

Molt abans de morir, desitjava allà on anava
ell anava el cros, instrument de la bona
mort. I morí com desitjava amb el cros a la
mà, encis en testimoni de la seva fe i en
honor ~~de~~ a la Verge Maria.

Es va morir li hereu, però no es va morir
el cros. Felip II, el Rei que havia visitat el
retaulle de Montserrat morí - ja alguna cosa la
història li donà el "Pendent" - engançant el cap de

ciri que havia deixat el seu pare. I un
cop mort costa una mica menre-li dels dits.

Morint amb el crisi de Montserrat a la mui
Carles V i Felip II advertien als protestants
que els catòlics, perquè no som efes de Mare,
ens morim amb la Mare de deu a 10
esquina del llot, al costat nostre, com hi
permanem en resar la Santa Maria.

Margarita d'Austria.

Patrona de les vocacions religioses, feren,
Mortueta, que la princesa Margarita, neboda
de Felip II, venint de Praga, reconyada
de sa mare, l'emperadriu Maria, passés per
Montserrat.

No la volien tenir per monja per raons d'estat,
però la infanteta venia com a "donzella seplegina
d'auca". I així només vos, septe Maria, ho
sorden. Era un secret d'estat.

Aperollada us prepa que ajuden la seva
fe i el seu amor

- No s'ha pas rebut mai a dir que heguen
repat mai la vostra intercessió - i en la primera.

I en demanar-vos si hi accepten per esposa de
Jesús, vos, plorants, veient-ho tot hom, feu que
si amb el cap.

ha vostra ment, Verge Maria, se sentia sent de
carn i ossos. I separe que davant d'aquella
infanta tan infant us empossen les llàgrimes.

Amb el coltell d'un cavaller del regenci imperial
la princesa es ferix al mig del pit, mulla de sang
una ploma i escriu: "Amb la sang del meu cor m'
ofrecio a Jesús per esposa, i demano a la Verge Maria
que em faci de mitjanera. Donant-te del que dic, signo,
Margarida."

I vos, Morlachs, us tenen a la mà el document moll de
sang.

La princesa ho sap de cert: aquesta sang és sang del cor, d'
un cor de disset anys.

Casí cavaller tan decidit com ella: cap monja ha profanat
com Margarida a Austrà.

En arribar a Madrid la Donzella pelopina Panner es feia
monja de les descalces Reials, i és tinguda per santa.

Joan d'Austria ~~es~~ us portarà, Moreneta,
les banderes de herant; banderes de batalla
naval, exultants de llum; de victòria
estraníssima. I penjarà al vostre claustre
la «llanterna del Rei Moro», la llanterna de la
primera nau otomana víctima de l'hereditatge.

Tots aquests kufes insignes us els
deixaràn arabassar perquè no es digni que
s'hi h'hi h'hi.

Felip III us va traslladar, Moreneta, a l'epòsica nova perquè no fos dit que la devoció que inspireu exigeix un ambient primitiu. El Rei amb un ciri a la mà glorava i emoció en la cerimònia del trasllat. A l'hora de la mort tenia a les mans el ciri de Montserrat i, segurament encara es veia mant a la processó.

La penya de la devoció de la Casa d'Austria un altre Felip, el IV, la primera vegada que pujà al vostre santuari us

presenta, Morena, un joell de
diamants.

Felip V, el primer Borbó, i la seva
esposa Maria Luisa de Savoia, conspirien,
Morante, tota la poesia del vostre bambrol.
Ella ve sola a passar la setmana santa, i el
diable blanc de Giòria se l'emporta la dan
del bambrol i, a canvi de la dan, us envia
una rosa i se ve amb diamants.

blau del bambrol, dan del bel. El Rei
jupa també sol i es passa la nit de Nadal
confessant, comptant i dient misses a la
Cambra angelical.

En visitar la Reina Isabel II la
hora de la vespe va refermar en
llitera conduïda per robustos mesos de
l'Esquadra.

La Reina, la seva rotunda majestat, la
seva joconditat, ~~la qualitat de~~ les joies, la
llitera, els vestits i uniformes, tot era
deliciósament isabelí. I ningú no se n'
adonava.

Alfons XII és l'únic rei que ha anat a
Montserrat i l'hasat.

Ell i la seva germana, la Infanta Isabel han
conseguit pel camí de la boira vestits de paperets
catalans precedint la llitera de la seva mare,
la Reina Isabel II, la de l'escol lluent,
tan ben pintada i envermellat pel pintor Madrazo.

La pensada de l'hasar els dos prínceps fou
obra de l'insubornat Aguirre l'atata de l'ant
doble que es volia acostumar a veure els
papers com uns personatges folclòrics.

Cap a finals del seu regnat, Alfons XIII us
oferí, Moreneta, amb gran emoció el mantell de
la seva mare, la Reina Maria Cristina.

Vos, que sabeu que moriria a l'exili,
corresponguereu a la finesa decidint que no hi
mancaria el mantell vostre a l'hora del
traspàs i l'expòsitz i un reguleu a l'
esplanada de Montjuïc de Roma.

Vivim tan distants que a vegades el lligam
híger i uns fets ens sembla un producte de
la casualitat.

El pare havia pujat a Montserrat amb
força potter ja us hi enyorava, verge
lanta. Poc temps després moria a ti exili com
a fill vostre, i ara, gràcies a déu, podem dir
que ell també ens ha precedit en la fe. I
potter és un trofeu montserratí.

Unis i atrevissis a dir que les meditacions
d'aquest home a Montserrat són un episodi
banal?

Poivent la relació lògica Pius fet té
el poder de desprestigiarse de casualitat.

Els reis havien pujat a Montserrat per
devoció: el president Manuel Azana hi va pujar
per força, a la recerca d'un refugi amb parallamps.
Nos, ploranta, que hi erem en esperit, li
permettem descobrir que era una fantasia llibresca
pensar que hoanya i ell havien deixat Messer
cotidians. En aquest finis potser va sentir l'origen
de la presència de deu, i nos, Verge Maria, sense
que ell ho sotes, li fem de directora. Pius
exerciciis espirituals.

separ que en caps santuari de la Terra heu
dit, Verge Maria, una corona tan gran de
reis i reines, prínceps i princeses.

I també, com els Magues de Betlem, tots els
reis i penollen als vostres peus. Com a Betlem
porten regals i com a Betlem ~~presenten~~ ^{presenten} als reis
el vostre Fill.

Però en veure'ls entrar separ ~~el mateix~~, que, fent
memòria, a la primera reverència del molt alt
Rei la Jaume pensaven: "Vet aquí el Rei Pros!" Li
emperador Carles V, sempre tan patibol, us heu
pensar en el Rei Blanc. Però, vostri que

encara no heu descobert un altre País
Negre. Ni en descobriren probablement mai
cap. No podem presentar cap rostre de negror
autèntica - negror de casulla de mineral -, ni cap
home tan lleig que tingui la cara de color de
vell de vellut. Gent de la morenosa vostra, ni
guitar-ne, perquè aquest color - no sé si us ho he
dit - el tenim patentat.

Reim dels pants

A Ramon Llull, Moreneta, li
varen reputar una ploma d'oca
que li va anar creixent, creixent
a la mà, fins a convertir-se en
la palma del martiri.

Verge miraculosa: gran fant
salvador D'Hosta venia en

Montserrat no posava fer miracle.
"Déu no permeti - deia - que a casa de la
Mestressa vulgui ésser jo més que ella!"

Portava la pent al peu dels confessoris i un
cop desinfectava les ànimes, el fant i els malalts
preparava juints i vos, Moreneta, els guarien tots
plepats.

Al devot pelegrí dels vostres santuaris,
el francès ~~de~~ Sant Josep Benet Labre,
di: peren possible, verge Maria, conuestar el
desig de pelegrinatge i el de pernitatge.
El conduïren a Roma, i perquè el gran
pelegrí de Europa reposés i es convertís en
crucista, li donaren les runes del hobisser.

Que n'és de cert, Moreneta, que a
tots els pelegrins els oferiu un recor-
datori!

En mig any de viure a Montserrat
sant Josep de Calasanz imaginaria
paternalment un món ple d'escoles i
escolaps. I maternalment vos, Moreneta,
presentarieu al fundador l'exemple secular
de la vostra Escola nostra.

Abans d'instalar les barmelites
descalces a Barcelona, la Mare Caterina de
brist, discipula de Santa Teresa pujà a
demandar-ros la benedició. A l'hora de la
mort, Verge Maria, ~~entornaven la mort~~
~~personalment~~ amb el vostre Fill Jesús li
fornaven la visita personalment.

Venia el P^o H^olisa Fra Arcàngel Alarcón
amb l'intent de trasplantar els
capitans a Espanya. Pero abans ell i els
seus companys us ~~peren~~ feren, Morenito,
una consulta que va durar tres dies.

El Pare Blacet us venia a veure tan
sovint que es pot ben veure que la
producció dels seus Missionistes i la devoció,
llavors tan nova, al bar de Masia són
cosa vostra, Moreneta.

A la vescomtessa de Torbalán, avui
santa Maria Micaela del Santíssim Sacrament,
li inspiraren la fundació de les Adoratrices.
Un dia en el vostre cambriil, Moreneta, li
varen parlar de laucaristia intimament,
de cor a cor, i li oferiren una església a
Barcelona on hi hagués sempre vostre
feyor exposat.

El P. Enric d'Ossó i Beruella havia
pujant a Montserrat vestit de captaire.
Desa que ~~era~~ havia estat ací, no sabia com,
la seva vocació. Vident sacerdot juntada
la congregació de monjes teresianes i les
consagrava a la Moreneta.
I avui hi ha teresianes a tot arreu.

Col. v. J. J. J.

Abunden, verge Montserratina, en idees

franceses: us empinyen per rebre captius,
^{compristen les Amèriques,}
fictes exercicis espirituals, promoven la fundació d'escolaps, caputxins i teresianes, propaguen la devoció al santíssim Sagrament i al hor de Maria, fomenten el renaixement litúrgic, els estudis bíblics, les arts, les lletres; la bona música.

Loa, dues, Moreneta, molt romànica i ~~antiga~~
~~antiga~~ a cada segle molt moderna.

Vestit d'home del sac Sant
Aprasi us rebllà les armes la
nit de l'Anunciació: però vos,
Moreneta, l'armaren cavaller d'una
milícia que cap enemic ha pogut
dissoldre ni estemordir.

Ignasi de Loyola va venir a fer exercicis
espirituals i en va escriure uns de nous a
la cova de Manresa, mirant a Montserrat.
I mentre ell escrivia, vos Moreneta, dicta
que ~~dictava~~ dicta, dicta que dictava.

A Vos i a la vostra muntanya
tant i prou: us va portar tota la vida
al cor com una medalla: a l'hora
de la seva mort tot Montserrat
deixa entrar ^{de cap} per la finestra d'aquella
cambra romana.

Sant Francesc de Borja, Sant Lluís de
Goncaga i Sant Pere Claver cercaven a Mont-
serrat les petjades de Sant Ignasi de Loyola.

~~I Vos, Moreneta, feieu de recadera entre
Sant Ignasi, que ja era al Cel, i els seus
deixebles.~~

I Vos, Moreneta, ~~o~~ allistaven p
a la Companyia de Jesús la pent
més dura que havaven. I a tots ~~la~~ inspi-
raven la mateixa consigna: en un ~~un~~ món
revolt no és permessa la mediocritat.

Entre els àngels del vostre servei
hi ha un, Reina Santíssima, un gran
estupor en veure pujar ~~alguna~~ ^{alguna} història
de Gouyaga: els àngels es preguntaven si
el príncep adolescent era un home
o era un àngel.

Als vostres àngels contemplen llurs de
Gongaga presentant-vos els seus trofeus;
un peix de llisc i un bingat de cilicis i
deixu plomes. Si no el podem seguir en la
innocència seu, Moreneta, que ho surtem
almenys en la penitència.

A Montserrat Kluis de Gonzaga pensava
en Sant Ignasi de Loyola. I vos, Verge Maria,
pensaven que aquell àngel de castedat si esperava
i moriria ajudant els empestats, malaltia
col·lectiva que sembla un càstig a la carn.

les persistents.

de les l'áprimes des
penitents n'hen jet un
depotalls.

A penoll nu, descalços,
~~desnudos~~ amb la vreu al coll
i arrossegant cadenes pujaven a
Montserrat santassos i peccadores:
per tal de no encepapar amb cap
pedra ara, - Verge Santa! - hi pujem
en automòbils, funiculars, cremalleres
i trens aèries.

Us heu volgut associar, Verge Maria,
als nostres goigs i penes: ^{digneu-vos} ~~acollir~~
amb igual indulgència els
penitents i els que venen a fer
una arrogada.

La reina Donya Violant esipia
vi francès a Montserrat: però un dia,
ja convalescent el seu marit, el
rei Joan I, compleix la promesa i puja
descalça.

homenaje, Mare de Déu, tot el
catàleg de pecats millor que els
nostres pares; però això de pujar a
Montserrat a penolls o descalços
no és paire de moda.

Ma pre volem anar al bel
en volte suggeriu-nos, Moreneta,
la idea d' una penitencia
moderna.

Extirpen, Verge Santa, del nostre
cor el civisme que ens indueix a
creure que un cop de genit o una
torçitud són formes de ~~causa~~ reacció,
com si dipuèssim una alèrgia. Sobem
que aquesta idea ve del Malique que,
de tan infelissos que ens ven, preté
declarar-nos irresponsables. Si nosaltres ens
reconeguessim verguts, hauríem renunciat a la
vostre intercessió, Verge Maria.

Si en aquest Montserrat pot créixer
un arbre al mig d'uns penyals, bé
podem fer, Moreneta, per l'esperit de
perseverència després al nostre veu amb
poca terra i un depòsit de rosada.

fon, Moreneta, la Mare de deu del Penitent. Adhuc
els sants i els reis han pujat la vostra muntanya com
a penitents. El veig agenollat als vostres peus el
Penitent, implorant amb les mans plegades.

Si no hem col·locat davant vostre l'efigie del Penitent
és perquè no sabem quin vestit ha de portar ni de
quina època; es perquè aquest Penitent hauria de tenir
un guardarroba com una casa. I si haguéssim de
posar-hi la imatge del Penitent bé hi caldria la
Penitenta. I, francament, vestir la Penitenta amb tanta
diversitat de robes i de tantes èpoques, Reina fan-
tassima!, ens arruinaria.

Una bon sola, Verge Santa, us deliquen a les
vostres labors. I, certament aquestes labors són treballs
de laboratori. Als vostres pens hi tenia paneres plenes de
coses, paneres de roba vella. I cada cos que collim,
primer de tot el besem, i llavors li escoltem com si
escolta un rellotge.

No més els anjels venen com creient rajobins del
resplendor del vostre Fill fen com si visessin. Com
si volguessin enfilar una agulla de coses, cada braç
de llum divina s'afueu amb els llavis i amb els
dits i el dirigin a les grutes de les conscièn-
cies. Creient o ~~descreient~~ descreient, el pecador
s'adona que, pensant-se vivre a l'aire lliure,

vivia al fons d' un pou, en un parat de
grills. I amb la gràcia de Déu, d' un
pecador en feu un penitent.

I si en aquest Montserrat els vostres napelets,
moreneta, juguen a caçar grills no amb brins
d' herba i fangs sinó amb rajolins de sol
aquest joc no l' han pas inventat ells.

A Montserrat tot és una llemtinadura
i adonc el "Miserere", la confessió general
els dejunis i penitències: ~~per~~ i és que
la llemtinadura sou vos, Moreneta,

D'una a una els àngels mullen les
bombardelles que fan els lleprosos pel
cami de la boira.

I quan en tenen una capsa plena
en fan cadaveta per als resats del
penitents.

El Fill Pròdig sempre ha acudit a la muntanya
santa com a la casa materna. L'especialitat de
Montserrat és la confessió penitencial.

A la tenda de medalles no venen cap recordatori
tan barat i tan precís com aquest.

Milers de penitents han pujat a Montserrat
negres com la sotja i n'han sortit blancs
com la neu.

No hi ha a Montserrat jocs, beliscos o
singulars tantos visitadors.

Com un gran vaixell cada confessorari
de Montserrat desplaça una cívrega de
milers i milers de tones de pecats.

Puix cremen aci com una argelaga
seca, fen, Morenet, que no rebrotin
mai més.

Obrin, Moreneta, els ulls als qui us
consideren com una atracció turística i
perdoneu els que donen l'excusant de venir
amb males companyies.

Si aquests sabessin com venia l'honor de la
seua muntanya Sant Miquel i com veia l'
esposa ~~de Sant Miquel~~ i aquest Arcàngel
Formarien a penollons de un a un.

Les Montserrat

bom vos, Moreneta, deu mol neus,
noies i dones catalanes es dinen
Montserrat.

Preparen amb nosaltres, Verge Maria,
que cap de les Montserrat ~~no~~ ens
fari abaixar la cara.

Cada noia i cada dona que es
diu Montserrat la tenim, Moreneta,
com un anunci vostre.

I, si tan bondat, no sé com us
ho feu, però el nom i la persona
sembla que resplendixen més.

Hi ha ~~una~~ ^{tanta} senyeria en aquest
nom de Montserrat que cada
dona que se'n va transitar pel
pass com si tot el món fos
seu, com si ho tingés tot
propri.

Deixeu-me pensar, Santa Maria de
Montserrat, el poig que faria la vostra
basílica plena de Montserrat.

Una peligració de Montserrat a
Montserrat i quin virolai!

Miracles i ex-vots

Més nombrosos que els penitents són els idolatres,
desvergonjats en el pecat i pudibunds en el penediment,
més que la carputa - i pobres de nosaltres, espatllats de
pit! - ens espanta el mea culpa.

Les esferesix la penitència pública. Però la tribudació i
la malaltia són, avui com abans, tan públics com la
pluja, els llamps i les pedregades. És per això, verge
fantàstica, que en venen tants a pen i tants de
descalços ~~en~~ idolatrant el miracle o en compliment de
prometensa. Ja en penen de penitents, però van d'amap-
Fots). I vos, Moreneta, que coneixeu la ~~exce~~ sensibi-
litat i les falles de l'home modern, us en feu càrrec.

Es francesos us varen prendre, Moreneta,
un tresor d'ex-vots que ~~estava~~ ^{entornia.} Te-
nien, penjats a tot arreu una collecció de
vaixells de fusta i d'arpent amb les veles
desplegades, i al sostre del claustre els famosos
"llampardaires", quatre cocodrils ~~era~~ que un dia
es volien crisspir dos ninfegs catalans refugiats
en un oïl salvatge.

després heu perdut els ex-vots de tota una centúria i
ll'arriu amb certificats de metges i notaris. I ara treballen
que no poden exhibir ex-vots ni rebuts, de miracles
Treballen tant com mai.

Protectora de families i pobles, tan
poc us costa, veure l'antor, concedir fust
als matrimonis com fer venir la pluja o
disposar que la pesta trenqui de canvi i
despi una ciutat s'extingui.

hom el barmel, el protipi més difícil
és a Montserrat sensillíssim. sembla que
el penyal mateix proclami que a diu
res li és impossible.

berts mirailes, Verge Maria, us
haurien salvat una llàntia perpétua.

Pi cata untable que ben fet el
proclames diàssament un grill no gossem
pujar a Montserrat de tanta bronquidera.

Recorden, Verge Maria que a Montserrat han
cremat boscos de ciris i ploli de moltes
oliveres. Imaginen, si us plau, Moreneta, aquests
ciris i lluintes col·locats de dalt a baix de la
vostre Santa Montanya, a tots els animals i recous,
i per aquest fabulós abandonament pensen com us ha
entremet i us estima aquest noble que vos presidin. Tin-
quen-li en compte aquest castell de foc de la fe,
aquest ex-vot gegantesc cremat en més d'un milers,
i prenen que els camions de Montserrat ripuin sempre
ben pressats i mai no s'esberren.

Segue, Verge Maria que cel enlatare, sobre Mont-
serrat crema un castell de milions de llànties, com si
diguessim una galàxia, un cipam d'estrelles, orena
dels desots que ens han precedit en la fe i en la visió de Déu.

Segue que aquesta piràmide de llànties no torreja pas en
amunt; que Déu permet que agunti sobre Montserrat com si la
lluminària de la muntanya catalana es reflectís al firmament.
I segue que les llànties dels fants montserratins ~~se~~ s'agrupen
sobre la Basílica com una pinya de foc.

Fem, Moreneta, que els que us hem cremat un ciri en
aquest Montserrat poguem un dia estar representats en
aquest grandios espai dels que ja són felissos.

Exercir la metèpia no és pas, Moreneta,
la vostra feina. Sou ^{mare} ~~pare~~ ^{de} déu i teniu
per missió ajudar-nos a esdevenir fills
adoptius de déu, fent-nos fills vostres.

I si cal l'esquela del miracle per a
mantenir la vostra santa propaganda també el
ten perquè de l'Àstima us en feu molta.

A favoriu tant com a nosaltres, verge Maria, els
que amb pretensions de savi es riven dels vostres
miracles i tan poc us ~~no~~ estimen a vos com al vostre
Fill Jesús. Potser no ho sabem que només hi ha salvació
en el vostre fill. Lo creuen Déu i potser no sabem que
per mediació vostra podrien esser fills adoptius de déu. Potser
Tampoc sabem que la fe és un do de déu que és negat als
superbs i concedit als humils. Abans aquestes que aquestes
petits Déu es morin, gran estipen malalts o acribulats,
convertin-los, Moreneta, i si pot ser guarin-los. Infonden
molta més fe) als que us tan molta més llàstima.

i (a favoriu ~~no~~)

Passa tan sovint per aquesta Basílica
l'onda del miracle que ja no tremolen
ni ciris ni llintiers.

Però allà on descarrega cruixen les
entranyes.

«de la corona de la verge fins als
barrots del galliner, a Montserrat no
restaria res intacte» - havia dit l'Abat
Argemir a l'hora de la mort, quan
Napoleó encara havia de néixer.
Sant Benet profetitzà la destrucció del seu
monestir, però no a tants anys de distància,
perquè ell mateix la plorà.

El rei Francesc I de França havia
enviat el seu anell a Madona de Montserrat;
l'any XIV, el rei fol, hi establí una funda-
ció en honor de la reina, la seva mare.

Napoleó, que ho havia ignorat tot, establí
a la Santa Montanya l'abominació de la
desolació. És clar que Napoleó no era
pas un rei.

L'arribada dels francesos a Montserrat fou
una epopeia napoleònica: monjos martiritzats,
ermitans depollats o afusellats i els esclaus
perseguits a trets. • El saqueig durà dos mesos
i veig i en la nit del deu al onze d'octubre
de 1811 un incendi gegantesc destruí el monestir.

Fer, Moreneta, que en aquest ~~recorregut~~ lloc
record no hi posem pens de fel.

Mauve Picanyol es desà l'ermita que
que us va guiar a cell, Verge Maria, per
l'escala dreta i us va menjar a Sant
Simar.

Ell devia pensar en l'Escala de Jacob
i veure que acompanyant la Moreneta i
l'ermita volava una esquadra d'
àngels.

Saquejant l'ermita, dos francesos
troben; Presna tantíssima! el vostre ama-
gatall. Us lliguen una corda al coll i
un s'enfila a una alzina. I quan us van
a penjar el de dalt can, Tan mort que
sembla que ja hagi caigut mort.

I ves, Morenets, amb els ulls més oberts
que mai, reposaven ^{de peu a terra,} a l'altura dels boixos
i romanins.

Quina manera de morir-se aquest
bandit! La mort fulgurant, morta
un tret, com el por foll, és la mort
que es desitja l'home que es creu foll.

Però justament ^(a) dant Simas, el patri ^{d'aquest}
^{indret,} ~~en aquest~~, per un moment de penediment li fou
permès el Paradís. Poter veure Moreneta, el
varen convertir a l'instant i obtingueren que
morís en aquell instant, el millor possible. Així
ho volem creure.

Mort de por, li altre bandit us abraça
i us condueix, Moreneta, al vostre
amagatall. Què li devien dir a can
D'orella?

En arribar a Tarragona el vostre
penitent se'n va a confessar i autoritza
el sacerdot a explicar els fets callant
els noms dels pecadors.

De Montserrat no n' havia de restar
res. El dia 31 de juliol a les cinc de la
matinada el moment era solat.

De Napoleó tampoc n' havia de quedar
res. I bé calia que ho mereixís.

No n' ha quedat res, només un arc de triomf
i una el luxe d'una Fontana. «Mentre això
duri!» - deia en mare parlant de ~~la corona~~
l'imperi i de la corona.

des de les altures D'aguet Montserrat
de parat, Napoleó es ven reuse llorers i
mitologia, petit petit ~~com una~~ talment una
magnosa que treballa al buid i només
perança batalles.

D'agui estant, el seu nom, ben sil·labegat,
també pot semblar el d'una faboia. Però
~~al cel el pognem veure~~ Els praus sangui-
naris fan riure perquè també arriba un lra que es
moren. Al cel el pognem veure!

Imfectat el país amb les idees que els soldats
francesos portaven en llurs alforjes també
nosaltres ~~vozem atrets pel~~ ~~mirallet de la~~
evolució.

Vos, Moreneta, vau passar una anys amagada a
la masia de ~~can~~ Terba. A les ruïnes de Montservent només
hi havia un monjo, un llec i un escolà. I
l'escolà, cada ~~dia~~ ~~vesprada~~ ~~vesprada~~ dia
en arribar la vesprada, us cantava la
falua, tot sol com un rollinyel.

Perquè en la lluita de partits no fossin víctima
d'un rapte, el Govern disposà que Vos, Moreneta, us
traslladessin a Barcelona.

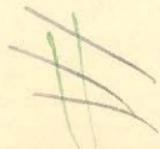
El dia de Reis de 1822 entraren, Reina Santíssima, a la
ciutat Cap i Casal com la processó de Corpus, amb els
separats al davant i ocupant Vos la carrossa de la Consolida-
ció, i transitaren entre un poble agenollat.

No haurien estat mai, Reina Sereníssima, tan emocionada.
La festa que tenien per a no despar d'esser de festa! El
vostre fillet us va abraçar-se a les finestres de la
carrossa i posar-se a benedir. Uns trebals i quin
miracle impedir l'esclat de tanta plòria! Us contingueren,
Moreneta, perquè el diable no pogués dir que havien
ansat per un poble l'alucinats.

Comis de la batallia, en arribar a la Porta de Sant Antoni us feren baixar de la carrossa perquè entrassin a la Paraulera de la jota tàlem. Els presentaren, momentà, les claus de la ciutat, mentre el Bastell de Montjusch llegia les solves de replament en les visites reials.

El poble s'adona llavors que no portaven la corona. A Montserrat mateix, en nom de no se'guina llibertat, un ocell de rapinya, el Comissari del Govern, us l'havia robada. El les històries registren el nom d'aquest representant tan pobre en pràctics divines i humanes.

P, havia complert la profecia de l'Abat Argersich: «de la corona de la vege als barrots del palliver, a Montserrat no quedaria res intacte.»

Pederen, Moreneta, la corona i el tron
de lilla de deu Pare, de núvia de l'
Esperit Sant i de Mare del Fill de deu.

^{Hem portat}
~~Pederen~~ corona de llana perque
nosaltres, en un arrenc de follia,
haviem caiput a la barbacoa.

Per aquest dolor d'haver de recordar tan
~~catàstrofe~~ un immens tresor perdut
300 int
feu, Moreneta, que en honor vostre i
per honor vostre atresorem un pou
d'amor de Déu, patrimoni que ni els
lladres, ni els corcs, ni les ~~plumons~~ bombes
ens podran escabotar.

Pele printe

BASTIENI DE NULEINOMI

Montserrat no és un camí
de cos: com la cosa de la
mare, com el bell, és final
de ruta.

Per això de temps molt antic
és costum de fer-hi estada. I perquè
cal trobar-ho hospedar-se per això us
ha benedictins.

D'anar a Montserrat també se'n
diu pujar a Montserrat, com, a Terra
santa quan els israelites anaven a
Jerusalem deien que pujaven a Jerusalem.

I és que encara que el bel signi
molt alt es veu molt més d'aprop
des d'un escambell.

« És un bon company per anar a Montserrat » — diem en parlar d'un bon amic.

I és que a Montserrat, encara que s'hi vagi per penitència, s'hi juga com a una festa. I tant la penitència com la festa són coses íntimes.

Ahans que el tren arribi a Montserrat
no costaria gens de comptar els pelegrins que
van a Montserrat. Al cremallera o a
l'aeri us adonen a l'acte que a tota aquella
gent se'ls ven als ulls que estí en pràvia
de Déu.

La bona olor del bosc es flarava de
lluny.

bon us mra, Moreneta, la pent
que des pla davant vostre. Plus
menjarien a getous!

Veta que perque vien que la vostra
imatge és d'una justa incorruptible.

Si cada llàgrima que s'ha escollat
davant vostre, oh Moreneta! per una
perla, aquest Montserrat en compte
d'esser construït amb ídols seria una
muntanya de perles.

El Rosari i la Salve a Montserrat tenen
~~el punt~~ el punt i el perfum de plantes
aromàtiques. Sepons el dia us semblen farigola
o romaní, anífigra o menta, maridix, ~~o~~
espigol. ^{o marialluisa} Ahir creieu xudar cues de vso les
i avui cues de clavells.
Altres dies, quan la Moreneta ho vol, cada
Ave-Maria és confitura pura.

els ciris que venen davant vostre,
Moreneta, tots tenen la seva personalitat
i no n'hi ha cap d'igual.

Entre els pinacles d'aquella muntanya
tampoc n'hi ha cap de repetit.

In el vostre altar, Moreneta, la litúrgia és
tan viva i viva que ens la sentim com una
font que brota dintre nostre. I en el Nadal ens
vivifica la gràcia de naixement, per Pasqua la
gràcia de resurrecció, a Pentecostés la gràcia
i per Corpus la gràcia amb Jesucrist.
Aquesta acció, ~~segons insensible,~~ a Montserrat,
per un voler de Déu, és físicament sensible.

A Montserrat es ven tan clar que
la Mare de Déu es mare de tots!

Us han dit "mare" els sants, els reis, els
abats, els monjos, els ermitans, els
escolans i els penitents. I heu demanat,
Moreneta, que sou marleta i marassa.

Quin abandonament a tota la muntanya
els dies de festa, abans de 11 oficiis, gran
respiquen vort campane i el sagristi va
encenen les lluminàries!

Som a Montserrat en ple matí de festa! Apell
regicar! I la missa de pontifical a l'altar de
la Moreneta! Tot plepat, si abans heu anat
a combregar, fa una alegria immensa.

Cada ciri i aquella corona de llum
representa algú i ~~tot~~ viuen tots
permanents resant en família.

I com que intercorralment són de
cera pura, escoltant hi encara se
sent el roncinerq d'abelles.

El cambriol en una nit de lluna
dissen que és ferrat de marejada.

I el silenci és palpatant de missatges
de tot arreu, dels malalts, ~~de~~ dels que
vetllen a la nit i dels que s'enyoren
en l'altre hemisferi.

Al vostre cambrol, Moreneta, veig
el moviment de llavis dels que us parlen
i molta ^{per} ~~habla~~ que escolta.

Si vos no fossin present jo diria que el
vostre cambrol és la cabina d'un
telèfon transideral.

Quan veuen, Morenetas, al vostre
bambol us tenem d'esquena.

Pero no hi fa res: si es cert que
les dones hi veuen de costat, les
mares encara més.

La muntanya, les monjes, els escolaus, la
musica bona, són coses bones. Però treuen-ne la
Moreneta i aquest Montserrat seria un altre
Montserrat.

No hi ha cap imaginació capaç d'inventar
~~cap altra cosa~~ i acumular aquest bé de déu
de meravelles que és Montserrat.

La nostra munfanya; oh Verge!
és plena de sospirs de nuri:
i a tot arreu papellones.

En aquest Montserrat dels monjos,
escolans i ermitans els nuns no hi
han fet mai cosa.

Lo que vos, Verge Maria, beneix tots
els camins que menen al bell. I no
ni hi ha cap que, passant per
espinalts, no sigui ple de flors i
penita.

Papava dels morts, ho son també, Morenets,
dels enamorats. A l'Edat Mitjana arribava
sovint en romintge a la vostra banda
angelical algun «donzell pelegrí d'amor.» Un
venien del país i de llunyes terres, de Castella,
de França i d'Alemanya; venien a recaptar la
gràcia de casar-se amb la donzella que ~~compartien~~
~~menespreu~~ que el terra repria.

I com si l'Arxipiel Sant Rafael va guiar el
jove Tobias quan anava a cercar muller, vos
Maria, ^{encara romiel} ~~calor~~ quintge dels donzells pelegrins
d'amor. I gràcies a Déu encara en quieu.

A Montserrat hi van molts nuns,
una mena de nuns que tenen la noció
exacta d'haver rebut un gran sacrament.
Els ho veuen pintat a la cara.

"No és ben corat que no porta la dona a
Montserrat" - diu la dita.

Molts anys i nenes no ~~venien~~ són
ofertes, Moreneta, abans de venir al
nión.

I beneint els maris, ~~de Montserrat~~,
beneira, plau de déu, el vostre poble
de demà.

Son tan casamentera, Moreneta,
que us plan veure en les habitacions
del vostre bambol les cerimònies
de noces.

I com ferem a les bodes de banà,
quan us convidem a casament sembla
que regalen una mena de vi que dura
fota la vida, si els nuvis fan bondat.

Uns nous juguem a cost per la
muntanya.

Fen, Moreneta, pre, vivent en ^{temor} sant
de déu, pupuín veure jugar a cost els
fills dels seus fills.

Pls escaladers

1

l'escalador que ha fet abans
el Nom - del - Pare és que espiri-
tualment té Pare i Mare

los, planetes, en això us hi
fixeu molt.

Són gent dura els escaladors.

«bosti el que costa» - diuen.

D'aquesta pasta, moreneta, n' heu fet grans sants.

Dura gent més ben preparada per escalar el bel.

Juan li escalador es dedica, Reina
 Santa, una escalada, els vostres àngels
 li fan cancaneta per arribar a dalt,
 o per arribar al bell.

Si en un Farnesig medieval es
 glatia en honor d'una dama, bé
 es pot dir, Moreneta, per vos.

de tant que estima la crosta de la 4
terra, l'escalader pujja Monserrat
amunt com els carcols, centímetre
per centímetre.

Estima i toca Montserrat com si fos
una escultura i amb la mà toca
els penyals com qui toca la gropa
d'un cavall. Perquè estima la
muntanya es convertirà, si cal, en

home rampant, el ventre contra
la roca, abraçat a les grans
verticals, escamolat com la creu
de Santa Eulària.

Més que els altres mortals l'escalador
juga amb la mort repentina. Per
això en veure venir els escaladors
vos, Moreneta, ja us poseu a veure.

Una caiguda pot esclairar el silenci
des dels cordals als fondals, com la
tombarella del carpol que roda la
vostros avall.

Jugant amb la mort repentina

l'escalader fa viure en guerra de
neros) potser el sen Drable o potser
el sen Angel de la Guarda, ~~per~~
~~seria~~ i això) seria de mal
averany. si que

6

Uls planen els escaladors, Mereneta,
perque són gent exacta, acostumada a
calcular el milímetre.

Als vostres escaladors els espaventa la
mínima error, el "no ve o un
gam" de si home mediocre. Uls saben
que qualsevol falta venal pot conduir
a l'estimada mortal de necessitat.
Essent tan cert que amb un jovent

assí es poden obrar grans coses
fen, Mare de Déu, que desien que
tan la consciència com els afers
poden funcionar amb la pulera
exactitud ↗ un cronòmetre suís.

Vos, Moreneta, doneu que ens
podrien contar que hi ha escalades
que tenen una intenció penitencial.

Se sap ~~que~~ que llavors els vostres
Angels les filmen. Aproximen el film
en un entorn de pedra picada, el
traiguen a les grans balances i el
colloquen a la banda de les ~~peanes~~
obres il·lustres.

8

Es escaladors han arribat a
oferir-vos, Moreneta, un present ben
modern, un cople amb una pedra
de cada unal d'aquest Montserrat.

Amb les mans dintre el cople ple
de roses fan com si collissin una
embosta de perles. I a cada pedra
hi veuen, a una banda l'empremta

9
Éssent el vostre Montserrat el
paradís dels escaladers no us estranyaria,
Moreneta, que us proclamessin Patrona
universal de l'esport de l'escalada.

Segurament això us faria molta
il·lusió perquè s'ha dit de vos que
sou l'escala del bel i perquè amb
una rasa d'herois us hi heu d'
entendre per força.

bon a trofen d'una ascensió
 heròica, ompliu, Moreneta, l'entusiasme
 dels vostres excursionistes de peu o de
 cavall amb resplandors de cimols del
 dolç moment que el cell de Montserrat és
 més tendre, color de carn de meló
 acabat d'encetar, 1. hora justa d'
 aguantar la celèstia.

El monasterio de
Santa Cecilia.

A Santa Cecilia el penyal sembla
ben bé un orgue i com la verge
romana Santa Cecilia "canta en el seu
cor".

Tota aquesta gran organa l'orgue canta a ci
en honor de les noces de les monjes benedictines
amb desnonat nostre llengua, com canta ven fotes
les orgues del cel i de la Terra en les castes
esposalles de Santa Cecilia, verge i màrtir.

Totes les monjes sembla que vagin
acompanyades pel seu Angel de la Guarda, però les
beneditines de Santa Cecilia de Montserrat són
tan ceremonioses que si no veuen el Angel enterrinem
el lloc que desolaga.

Si fossim purys, com batejats ara mateix, la
verge romana Santa Cecilia ~~passaria~~ repetiria
el seu graciós miracle: veurien els nostres àngels
i una montserratiníssima comunistat d'àngels.

Esquivera

~~Esquivera~~ venire un colom prop del monestir
de Santa Cecilia perquè fant Benet Kipné notícia
de la mort de la seva germana, tanta història,
veient-la pujar-se'n al bel en forma de
coloma; volar del convent al bel, com si
diguessin de finestra a finestra.

Però, és clar, fant Benet era fant Benet. Ell
veia el que no es veu i nosaltres només som
uns pebrusos, potser uns excursionistes.

Demond Demond

Vistes de Montbrun

Sobre el penyal blanc hi ha un
premotor de llengües de foc que molts
pintors i poetes no veuen. Han buscat
del bell i n'hi per a tothom que s'ajuga
alçar els ulls i acotar el cap.

Son vos, Moreneta, la que heu fet
del globus el cin més rebollador i
manifestar del món.

I el globus no es desenvolupa
fins que us ha salutat erimonsament
i ha passat per Montserrat.

Besna del Hobequet per dut propi, un
escarria, moreneta, un trofeu de perfecció, de
forma arborescent, una mena d'arbre de wallo,
un Hobequet amb tots els seus branquillons
fluvials; i cada poble un diamant, cada
gran horta una marçapa, cada molí i cada
fàbrica un sapic.

I ~~establiments~~ sentit pràctic hi havia
amb una mica de
~~establiments~~ la fisonomia de Madona del Hobequet.
annalment

En aquesta muntanya hi ha més
perfums que flors. Fot es plè d'herbes
aromàtiques ^{i remeies} ~~de tota mena~~ ~~de tota mena~~.

El luxe d'aquest Montserrat se l'ha
emportat l'arquitectura d'aquest penyal,
sobretot aquests obeliscs, talment, lisses,
incats en xiurex de tots colors.

Dols encantament el Jim Montserrat
nevat a l'hora que toquen a resir. Sota
el cel diamants l'aire de neu té una
mossegada cristallina. Som a dins mateix d'
una capsa de música de pessebre. Els devots
caminen depresset com si els haguessin donat
verda. Els estels punxen com quilles. Cantos
d'inter mèu un violai d'hivern, amb
violins, i me'l veig a les mans com un tany
de bois grèvol, pobret i ple de filaments de gel.

Potser no hi ha al món una muntanya
tan aguilotada de penyes com aquesta. No
és estrany que els màgics diguin que
Montserrat és rodejat d'un halo espiritual
d'una força física immensa.

Si no hi fossin les, planeta, haurien
de dir com Jacob a Betel: "bon és
pararís el lloc aquest!" (Gen. XXVIII-17).

Tot el Monestir és ple de finestres
 perquè els benedictins venen en cada finestra
 el marc d'un bocí de la creació, de terra
 i de cel.

Sant Benet vesava sovint, ~~al~~ ~~finestra~~,
 adonc a la nit, posat a la finestra. I hi estava
 justament a la finestra en plena nit, vesant,
 per veure perquè la clara visió de déu i de tot
 el món reduït en un punt com un raig
 de sol,

Pels voltants de la Mare de Sen J.
Apost ~ Montserrat fa molta aynia
sense passar els estels cel ~~estels~~
i cel. supra. Aquell estel que es
despenya ten credit es pot preuar el
nas fasant amb qualsevol barall
Bernat.

Ja pot ser nepra la nit: aquell
resplendor que transita és l'Arcàngel
Sant Miquel que munta la pràrdia. Ara
es passeja, ara vola, sempre amb el
sobre desenvaixat, tot ell vestit de
paper de plata.

fol i xent d'aura de mica en mica
la cabota dels pinacles com si s'anessin
sucant de cap per ~~avall~~ amunt.

Aida Cavall Bernat es torna de
color de melindro en un ambient
de mar càlid.

I a la menjia se sent l'olor de
xocolata Neslé.

En les diades d'estiu floten pels
recors de Montserrat bafrades de
lupa i herbes. són els esperits de la
Xaripola, l'espíol i els romans que
organitzen processons ~~de~~ de colitjes
ateroses. I al mig dia circulen
abelles bojes.

Paisatge intel·lectual i d'embranzides,
muntanya cisellada amb eracions.

Es arbres i les plantes semblen
postifes en aquest penyal. Segueix que han
estat portats ací pels devots en un testet,
com una presentalla.

Vist de lluny aquest Montserrat
diren que ens calbra sobre una
calaixera, dintre un globus de cristall,
com una meravella madreperla.

El convertirem en una capsa de
música que tocaria ~~el violai~~ la
falset i el violai.

Montanya litúrgica, omple de
morats els abismes, de verds els
espeis, els cimals de flaus i rosa
i el blanc de les boires s'entita
pels canals. I el nepe és a les
printes.

Arreu d'aquest penyal, un dia
muntanya submarina, l'origen i la
tempesta remouen scrolls de corredissa
~~de mar~~ i escorç oceànics.

diòles

Per tot en aquest momentanyam se
sent el guspireig d'una música
que dirien que està a punt de l'arrencar
~~per~~ el bull.

divina Pastora de la montaña;
son Vos la que desveláis los
bosques; el bosque a pasturar.

Montanya amunt les boires i la lluna
juguen en places voltades i obeliscues.
Si no fos la Mare de Déu i els seus àngels
i aquell halo de salms i letànies, Montserrat
seria ple de bruixes i fantasmes.

Quan a Montserrat plou se senten les
cascades i els torrents que es ordenen i es
responen com la salinòlia dels monjos.

I la muntanya s'omple de la pluja tota
el parasgües de les cascades que cauen com
les branques d'un desmai.

Si les cascades es placionen, Montserrat
queda en un estat d'inter més meridional de
crystal.

A costumada com este, Verge
Mora, a contemplar viris i l'anties
Len incies a tot Montserrat
agresta gran lluminaria de la
pinesta florida.

Heu escampat tot de romani per
amor de les abelles, perquè son bene-
dictines, viuen en comunitat i treballen
resant. I així, vos Moreneta, teniu cera
litúrgica i vosaltres mel de Montserrat.

En aquest vostre Monument
a cada pirant de canis hi ha
un obelisc com el dit de 1.
Angel de la Guanta.

D'on ho han après aquests pinacles
de col·locar-se amb tant d'ordre
com davant d'un altar?

Es ben cert que presents en la litúrgia
benedictina.

Aquesta muntanya es plena de
boixos i boixedes. Els ermitans feien
crenetes de boix i els monjos tracten llurs
ànimes com un treball en boix. I Ves,
Moreneta, ten de professora d'estil, un
estil ben benedictí.

Com a elementari monumental
no es pot demanar més luxe d'
arquitectura i de verds: tota la
muntanya és coberta de piñons
de pedra de tots colors.

Juan a Montserrat plou i
la sol em sembla que soc dintre
un trepitja-papers de vidre, ~~la~~
~~vista de la muntanya~~ I apelles que estofjaven
pota la muntanya.

90 m'hi pogué ficar a dins d'un
trepitja-papers montserratí! I esser petit
petit com una femipa.

De cap altra muntanya del món se m'ha
acudit de pensar: s'adorm Montserrat a
la nit?

He vist dormir de sol a sol els Pirineus,
els Alps i el Líban. El Montseny mateix
dorm com un roc. Però jo diria que Mont-
serrat no reposa mai i que sempre resa.

Ja cal, Verge Santíssima, que beneixin
la repetició de la vostra muntanya: els
dies de festa els boscos acompanyen la
gent cap a casa.

Si Montserrat no fos de pedra ni hi
hauria un bosc als costats de tots els
balcons i finestres.

deprecações.

seixen-nos dir, Verge Santíssima, que
la glòria més pura de Catalunya es pot veure
amb la història a la mà que durant
molt de temps ha estat Montserrat el
lloc de la Terra on si us ha tributat un
culte més esplendorós.

Tinguen-nos això en compte, Moreneta,
aplutin en el poble català com els ídols del
vostre penyal i ten que no perdem mai de
vista aquest Montserrat.

No cal que us recordem, Moreneta, que des de
la regles, s'han fet en aquest país dues entreonstiga-
cions estratègiques: la del lloc més sagradament a la
catedral de Barcelona, la ciutat cap i casal de Cata-
lunya, i la vostra a Montserrat, la catedral de les
nostres muntanyes

La custòdia de Barcelona seu a la cadira del Rei Martí.
El vostre santuari, Verge Santa, reposa en una muntanya
construïda com un tron, ~~com~~ que té tota ella la forma
d'un gran setial, amb porades i tot com la cadira
de la custòdia.

I del banc d'aquest penyal consagrat per deu i
reconegut per nosaltres com a l'epítim tron vostre, no
us en desembarcaria mai ningú. En les absències de la
vostre mare us hi heu ofert en esperit amb tota
la pompa dels vostres àpells.

Quix hi ha un Montserrat al bell mig de
Catalunya sen, Moreneta, que hi hagi un Monts-
serrat inimaginable dintre el nostre cor.
Montserrat sense Vos, Moreneta, seria un comarc

~~espectacle~~ espectacular, i el tron de la per.
Catalunya, laureada flaireosa i àcida com una
limona, seria, sense Vos, ~~una~~ una limona
expressada, dissecada i plena de verdet.

Catalunya (oï) sonar, cap al marí, seria un
oï sord. Aquest oïble, que té el dring del
ferro, seria un cagaferro.

Pel milenar d'any, Vege Maria, que
presidia el poble català, per la fecunda
inventiva de les vostres obres, doneu-nos
una prospera d'aquestes virtuts morals vostres;
aviven en nosaltres la il·lusió de paternitat
i maternitat, conserveu-nos aquest esperit
d'inventiva tan vostre i concediu-nos els
dous d'associació i de continuïtat que
tan sovint ens fallen.

Per la majestat i ll'autoritat que feu, per
la naturalitat i gràcia amb que seuen,
Moaceta, en el vostre tron, infinitiu-
ment de justícia i mutu respecte, lliuren-
vos de ll'arranjament que tant ens compromet,
perquè així pleus de seny, un seny sense
presunció, cada un de nosaltres este-
ringui allò que se'n diu un home
considerat i considerable.

Puix ~~com~~ que heu inventat, Moreneta, el
ciri del bon part i el de la bona mort
per recordar-nos que som fills vostres i que ens
vetllen des del besol al baput, unapelles al
fons del cor dels catalans un rajolí de
sol de Montserrat que, fent molta llum a
dins, matí el corió de la tristesa, ens doni
un punt d'ols d'abundament i se'ns
transparentis al rostre.

La vostra muntanya de pedra és
tota amb còdols: la vostra muntanya
mística, oh Verpe!, és construïda
amb cers. Feu que el nostre cor
no sigui pas un còdol.

Redemptora de peccadors i captius,
Moreneta trinitària i mercenària, "esclafem
la testa dels drapons i lesiataus,
donem-los per pastura als ministres
morsus" ~~de la mort~~ i lliure-mas de
Poder de les Tenebres. (falm LXXIII, 13, 14)

Patrona de les conversions
fulminants: ^{recorden que tot} ~~tot~~ (non) és
ple de roques fulminades.

Timpneu sempre present que el vostre
gran miracle, oh Moreneta, és fer
D'un cor sacríleg una hestia de
mel.

Vos amoroosin els vers de
pedra: ~~de~~ no obliten que adhuc les
espres i aquestes
penyals repolima mell silvestre.

Patrona dels exercicis espirituals:
Sen. nos present que
transitar per la vostra muntanya
és un exercici Pascuenciu contínu.

Puix com Judit son, Moreneta, l'
honor del nostre poble, revestiu-nos
de valor, feu de Catalunya un
poble honorat i que us vos ni
nos altres conequem: mai més l'
amargorall i l'epili.

Patrona de la pau i la concòrdia
civil: justament aquell tre molar
argentat que ~~se~~ cenyeix la vostra
mantonya tot són oliveres.

Si Déu va fer a Benet
l'estupent miracle intel·lectual de fer-li
veure el món resumit com en un rarg
de sol, ten, Moreneta, que diafòrgant
la nostra consciència, molt abans del jànc
de l'hora de la mort, regem almenys la
nostra vida pecadora compendiada exactament.

De temps immemorial els ves i el
poble han volgut, Moreneta, ~~esser~~ confrares
de Montserrat, i s'opren permans de Montserrat.
I això per amor vostre, perquè units en
vota per l'oració i els romatges, ^{per} l'ofertament
d'aflocerius i incens, per les almoines que us
fan remanir una almoinesira, ~~per amor vostre,~~
adoben els canins i mantenen la hospitalitat
benedictina, ~~per amor vostre~~ ^{signem adyrosos a} participar a l'
hora de la mort d'aquest embalum de mèrits

del santuari. ^{Volguem} ~~la~~ Verge de Montserrat, que
apareta bonfrança, dita d'una collada de
permans i permanes que tots us vivem
"Mare", veiri cada dia, que no se'n perdi
ni un i que tots plegats ~~aportem~~
~~aportem~~ si prenem figures d'enquadran
aquest país.

A l' hora de la mort Donen- nos, Morenet
la il·lusió que som al vostre canvi
a punta d' alba, l' hora que fugen
els fantasmes.

V.
- Voldria, Moreneta, que aquest falters
serés com una cassa de música, música
de depotalls.

R.

- I embadalir-me en el vostre
cumbriol fins que se m'acabi la
corda.

Oració

Recordant, Moreneta, que la Reina Elionor manà
fer li ex-vot d'una imatge del Senyor Rei, de cera
i prou com ell, daurada i pintada de tots colors,
perquè, estés davant vostre demanant justícia, ten
que, constituints personalment en presentalla de cera pura
i olorosa, obtinguem de vos la merced de modelar-nos
i cisellar-nos i de permetre, quan arribi si hora d'
esser alliberats d'aquest captiveri, pondre'ns en
resència vostra. - Amen.

El sol i el vent, la pluja i les
pelades cubres del món han obert
igual meravella: per això dicem
que el penyal blanc ha estat revirat
per mans d'àngels.

I creent la muntanya un altre
veiem els anpelets pessichistes com la
serren. Unu triac arren! Les serres
i la pedra quins reflets fan, quins
reflets trien!

els anzelets juguen al balanci
amb les serres d'or que llesquen
els penyals. I quin esvolateig
d'ales al com de cada piracle!
I el pedruscall de les serradures
rodola pels abismes.

servant, servant, els anpelets
voladors us cantaven cançons inco-
pudes. El cas és que vos, Santa
Maria, encara havien de néixer.

La nostra catedral de les muntanyes
és com un retaule amb pinacles
i al mig un tron com un
banc eson.

Quant pel món no se'n venen
de muntanyes fetes expressies: per això
aquest vostre Montserrat, verge fantàstica,
és naturalment artificial.

Si aquesta muntanya ha pujat del fons d'un
~~del~~ mar bé se'n pot algun dia empujar
al cel. En un moment l'irre de la
l'istúria, entre un alleluia i un
heranna, podriem veure l'ascensió ~~de~~
d'apert Montserrat.

la vostra muntanya, oh Moreneta,
no és pas tot fagana: com el
nocte cor és plena de crostes. Se
viste robe quatre petjes, sempre
anant a l' hora de l' ascensió;

Quan Montserrat se'n puja al
cel, el llobregat, xudat muntanya
amunt, i a l'alta dret, es ficaria per
la Roca Foradada i, penjat com
una filacteria entre els obeliscos,
escriuria amb pampalligues sobre la
seua pell les estrofes d'un dretai
nou.

El dia que aquest Montserrat arrenqui
el vol els malaurats que es quedin en
terra veuran les estalactites i les
estalagmites de les coves penjant-li a tot
voltant com una alba de puntes.

I en el perímetre de la sagrada mun-
tanya desapareixen restes, insà i
enllà, els monuments d'algunes palmeres
d'alabastre al mig d'un estanyol d'
estalagmites.

Si aquest Montserrat se n'ha d'
empujar al bell, feu ~~per~~ Reina
pantostima, que això no sigui fins al
Dia del Judici. I que hi ~~sigui~~ cobrem
Kots.

la Verge Maria per
possessio de la mantonya.

Predestinació de
la Mare de Sen i
~~geològica de Montserrat.~~
de la Muntanya de
Montserrat.

Vos, Verge Maria, encara no havien
nasent gran Sen omnipotent costaria
Montserrat; però ja llavors eren la
illusió del Pare, la depida per mare
del Fill gran es volgués fer home i
la ploma i la núvia) de l'heret
fant.

promesa

En l'enterriment de déi Larsen estat
infanta da, vege Maria, abans que les
~~les~~ els furons ~~les~~ posessin avrel i es fessin
graus; molt abans que Montserrat
es brécés, gran agrests penyes
i abismes encara no existien.

A intenció vostra deu us apensà
per tron un penyal blau que
havia estat ~~una~~ una muntanya
submarina.

Tal com el rusc és fet amb el treball
de milers d'abelles, la vostra muntanya,
oh Verge!, és fet amb milions de còdols
que saltaven per un riu bropent. El riu
venia d'un pas que avui és mar, de
més enllà de les Balears, ~~deja treballava~~
~~de la vostra compte~~ i a ~~milers~~ milers d'anys de
distància ja treballava pel vostre compte.

Avançava com un ramat de còrs
de tan polits i rodors, el riu desembocava
els ídols en un gran llac: ~~avida~~ obertes
els desipnis de déu en devallar cantant,
i al pass del llac complomentant-se en
silenci en honor vostre.

Per un voler de Déu la crosta de la
terra donà un llengüer i s'escatlla: el cont-
nent Balear desapareix i el riu s'
esballà, el llac es va escorre i el vostre
Montserrat s'ertia a ~~parar-se sobre~~
~~el mar~~ prendre el sol i a aixugar-se.
I, Mare de Déu!, aquest Montserrat ja no
esperava.

En sortir Montserrat a prendre el
sol encara no era serrat: era
ample d'espalles i postat com el
Turó d'Alacant.

Volpne' deu que el vostre Montserrat
fos com un retaul: i el ferrerjat
dels pinacles s'encarregà al sol i al
gel, a la pluja i als tramuntanals.

Si jo fos un sant, los Moreneta, se
m'aparixerien entre núvols en un angle
del meu escriptori, em dictarien el
faltari de dalt a baix i, potser sense fer-vo,
prepar molt, em prendrien la mà com quan
el mestre m'ensenyava de fer pals i
gamps.

I escriurien mà sobre mà, mentre les
llumenetes del vostre anell de Beina farien
la rateta pel vostre de la nova cambra.

Puix voldria jo, Moreneta, escriure un
llibre nou, ten almenys que el corrent d'
aire de la vostra muntanya, transitant entre
línies, hi deixi perfum d'encens i d'herbes
de Montserrat, herbes de cà i d'herbolari,
però vives i guardes com aranciades ara
mateix.

Voldria, Moreneta, que poguessin acceptar
el meu fallerí com accepten una lletana
nova o un virolari; que fos com una
ratatja que ofereixo als amics, la ratatja
que trenca el enc i dona coratge per a
les excursions de muntanya.

I que tot hom s'irrija que sent-se de
mi no us ofendran gens ni mica.

El meu desig, Moreneta, es
oferir-vos una caixa de música,
música de depotally.

I que sigui a l'hora de la meua
mort quan us faci més gràcia.

Mossèn Verdagner va escriure tan
bé de Montserrat que estic segur que
li havien regalat, vege Marxa, una ploma
d'aquelles d'aquell temps que tessen un
paradís per un ves, Moreneta, li
feien siellet.